

Vilalta

Santa Maria de Merlès

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Sector nord del terme municipal
Emplaçament A 300 metres per pista forestal de la carretera C-154, punt quilomètric 38'150.

Coordenades:

Latitud: 42.0265
Longitud: 1.98827
UTM Est (X): 416245
UTM Nord (Y): 4653214

Classificació

Número de fitxa 08255 - 82
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Modern Contemporani
Segle XVII-XVIII
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Número inventari Sí, IPA. 3639
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 002A00013
Fitxes associades:
[Capella de la Trinitat de Vilalta](#)
Autoria de la fitxa Jordi Compte i Marta Homs
Data de registre de la fitxa: dl., 08/10/2007 - 02:00

Descripció

Vilalta està situada en un punt lleugerament elevat sobre la riera de Merlès, al nord-oest del molí de Vilalta. Es tracta d'un casal de grans dimensions format per diversos volums adossats de planta baixa, primer pis, i golfes. Els murs de càrrega són de maçoneria de pedra gran, amb algunes parts amb filades de carreus regulars, i parcialment arrebossats. Les cantonades hi ha grans carreus treballats. La teulada és de quatre vessants, integrant tots els volums adossats sota una única teulada.

La façana principal, orientada a l'est, té un gran volum adossat a la meitat esquerra que sobresurt formant un petit pati al davant, al fons del qual hi ha la capella de la Trinitat de Vilalta. A la meitat dreta de la façana hi ha un gran portal de pedra motllurada a la planta baixa, i una finestra emmarcada amb monòlits treballats en el cos adossat a la dreta. Al primer pis, una finestra i un balcó emmarcats amb pedra motllurada, i a les golfes, una espitllera entre carreus i una finestra emmarcada amb monòlits bisellats. En el cos que sobresurt a l'esquerra (amb façana orientada al nord) hi ha tota la planta baixa oberta, permetent el pas a l'altre costat de la masia, és cobert amb volta d'arc rebaixat. Al primer pis hi ha dues finestres emmarcades amb monòlits bisellats i dos balcons emmarcats amb pedra motllurada, un amb la data de 1755 inscrita. A les golfes hi ha dues finestres emmarcades amb monòlits bisellats, una a mode d'espitllera i l'altra, més gran, amb decoració geomètrica a la llinda imitant una cortina. En la façana est d'aquest volum adossat, només visible des de fora del conjunt de la masia, hi ha tres espitlleres emmarcades amb pedra treballada a la planta baixa i quatre finestres al primer pis, una de les quals emmarcada amb pedra bisellada i la resta reformades.

La façana nord té adossat al centre un cos; a la planta baixa no té obertures i al primer pis forma un porxo delimitat amb una barana de pedra motllurada i sustentat amb tres robustos pilars bisellats, motllurats al capitell i a la base. A la resta de la façana hi ha una espitllera a l'extrem dret de la planta baixa i una finestra emmarcada amb monòlits bisellats a les golfes, i decorada amb un arc conopial a la llinda i un motiu geomètric hexagonal a sobre.

La façana oest té un petit cos adossat a l'extrem dret formant un queixal. A nivell de planta baixa hi ha sis obertures, dues espitlleres fetes amb pedra treballada, dues finestres emmarcades amb monòlits bisellats, una finestra amb monòlits treballats i una espitllera emmarcada amb pedra bisellada. Al primer pis hi ha quatre finestres emmarcades amb pedra motllurada (inclòs l'ampit), dues mostren un motllurat especialment ric, una finestra d'arc conopial emmarcada amb pedra bisellada i una finestra emmarcada amb monòlits treballats amb una fina motllura ubicada al cos adossat de la dreta. A les golfes hi ha tres finestres emmarcades amb monòlits bisellats, la del centre té decoració geomètrica a la llinda i la de la dreta, decoració simple d'arc conopial; i una finestra emmarcada amb monòlits treballats i decoració simple d'arc conopial a la llinda ubicada al cos adossat a la dreta.

La façana sud té un pati tancat al davant amb estructures agropecuàries que tapen el nivell de planta baixa. Al primer pis hi ha dos grans balcons emmarcats amb pedra motllurada i una eixida central, amb barana de ferro treballat i sustentada amb un robust pilar central de pedra bisellada, a la cara exterior del qual hi ha picat a la pedra un rellotge de sol amb la data inscrita de 1773. A les golfes es repeteix la disposició amb una altra eixida, tot i que més baixa i amb el pilar central més curt. A la dreta del volum principal hi ha adossat el cos que sobresurt de la façana principal. Aquesta façana presenta tres finestres al primer pis, una de les quals emmarcada amb monòlits bisellats, i dues més a les golfes, una de les quals emmarcada amb pedra motllurada profusament i ampit motllurat.

Observacions:

Al voltant de l'edifici hi ha diverses estructures bastides majoritàriament amb murs de maçoneria de pedra entre les que destaca la capella de la Trinitat i la masoveria, reformada recentment.

Història

El lloc de Vilalta és documentat des de l'Edat Mitjana com una de les possessions dels senyors de la Portella. La masia de Vilalta és una gran construcció documentada ja al segle XI. Apareix documentada també al segle XV (1439) quan Joan Vilalta de Merlès adquireix directament del cavaller Jaume Tagament de la casa i finca de la Vall de Vilaramó, amb dret sobre els seus habitants. També apareix en el fogatge de 1553, tot i que l'edificació actual correspon bàsicament a una construcció dels segles XVII i XVIII. Prop de la casa fou construïda la capella familiar advocada a la Santíssima Trinitat. Vilalta també tenia un molí a tocar de la riera de Merlès.

Bibliografia

AADD (1995). Gran Geografia Comarcal de Catalunya. Bages, Berguedà i Solsonès. Enciclopèdia Catalana, S.A.

AADD (1991). Guia d'art del Berguedà. Consell comarcal del Berguedà i Patronat del Centre d'Estudis del Berguedà.

AADD (1994). Inventari de Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. El Berguedà. Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura.

IGLÉSIES, Josep (1981). El fogatge de 1553. Estudi i transcripció. Dalmau.

MASRAMON, Ramon (1990). El Lluçanès Central. Història de la baronia de Lluçà. Ajuntament de Prats de Lluçanès.

Inventari de Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. Santa Maria de Merlès. Àrea de Coneixement i Recerca, Departament de Cultura, Generalitat de Catalunya, revisat el maig de 2007.

